

Ik mag er niet in

Tekst **Betty Rombout** Beeld **Stichting ZorgDier**

Volgens Stichting ZorgDier Nederland verhoogt verantwoord huisdiercontact de levenskwaliteit van mensen met een psychische of lichamelijke ziekte of beperking. De Wever, een organisatie voor ouderenzorg, kan dit beamen.

We leven in een samenleving waarin meer dan zestig procent van de mensen opgroeit met een hond of kat. Waarom is het dan nog steeds niet vanzelfsprekend om een huisdier in een zorginstelling toe te laten? Jan van Summeren, oprichter van ZorgDier, kan daar wel een zinnig antwoord op geven. Volgens hem zien instellingen struwikelblokken. "Ze zitten bijvoorbeeld in een fusie, of ze zijn net een nieuw gebouw ingetrokken. Voor de introductie van een ZorgDier-project is rust in de organisatie nodig."

Ook zijn er vooroordelen, stelt hij. Niet zelden hoort Van Summeren 'Moeten wij dan nog meer werk verrichten?'. "Nee, het is een 'dierbare' uitbreiding van het activiteitenassortiment. Kies je voor de bus naar Lourdes of elke week een hond of kat over de vloer?"

Komen en gaan

Mariëtte van den Brekel werkt als medewerker welzijn op De Hazelaar, het behandelcentrum van ouderenzorgorganisatie De Wever in Tilburg. Daarnaast is ze sinds 2008 coördinator ZorgDier-project. "In eerste instantie wilden we permanent honden en katten op de locatie." Dit bleek geen goed idee. "De kans bestaat dat de dieren verwaarlozen. Wie verzorgt ze? Bovendien krijgt de kat of hond op een afdeling te veel baasjes. Dit past niet bij hun leefsysteem, ze kunnen bijvoorbeeld in aanraking komen met slecht of te veel voedsel." Van den Brekel kwam toevallig in aanraking met ZorgDier. "Dit concept sprak ons aan. Eén keer per week komt de vrijwilliger met zijn hond of kat op bezoek. Ze komen en gaan. We hoeven het dier zelf niet te verzorgen. En, heel belangrijk, de stichting leidt het zorgdierteam op en kijkt of de dieren geschikt zijn voor onze cliënten."

Inmiddels kent De Wever acht ZorgDierprojecten, gericht op met name mensen met dementie en op somatische cliënten met een lichamelijke aandoening."

Kippenvel

"Een van onze cliënten, een somatische patiënt, heeft twee jaar lang een zorgdierteam op bezoek gehad", vertelt Van den Brekel. "De hond overleed. Onze cliënt was heel verdrietig. De hond kwam immers niet meer. Sinds kort krijgt hij een nieuwe hond op bezoek. Hij is er erg blij mee."

Ouderen reageren positief op een hond of kat, weet ze. Ze aaien het dier, voelen het. "Voor een bedlegerige vrouw, die helemaal verstijfd in haar bed lag, hebben we een naaktkat op bezoek gehad. De kat liep over haar bed en dus ook over haar lichaam. Hij ging op haar borst liggen en gaf kopjes bij het gezicht van de vrouw. Ze ontspande en maakte echt contact."

Ze zijn jarenlang baasje geweest over hun huisdier

Van den Brekel is enthousiast over de zorgdieren. "Ook mensen met dementie reageren positief op een huisdier. Als het dier contact maakt, dan komen ze uit hun wereld en reageren op het dier. Je ziet ineens een ander mens. Daar krijg ik gewoon kippenvel van."

Stichting ZorgDier en de ZorgDiercoördinator overleggen samen over welke hond of kat met hun baasje bij wie op bezoek komt. Hoe bepaal je dit? "Meestal is het een gevoel. Veel cliënten ken ik. Bovendien betrek ik er altijd de verplegenden en verzorgenden bij. Want, komt een dier op bezoek, dan is er een van hen bij. Zij observeren op hun beurt dan weer en registreren de effecten."

Struikelblokken

Het is zelfs ook mogelijk dat – als een cliënt is opgenomen – een familielid de hond of kat van de cliënt mee op bezoek neemt. En, in sommige gevallen, dat het beestje mee verhuist. Van den Brekel: "Waarom zouden we mensen dit onthouden? Ze zijn jarenlang baasje geweest over hun huisdier." Maar niet elke instelling reageert zo positief. "Instellingen zien inderdaad soms struikelblokken. Hoe zit het met de hygiëne? En wat als een cliënt over het huisdier valt? Maar hoe je het ook wendt of keert, het positieve effect van een huisdier in een zorginstelling – of het nu wekelijks is met een ZorgDierteam of permanent – doet alle vraagtekens die instellingen hierover hebben, teniet. Het is zo mooi als een hond zijn kop op de schoot van een cliënt legt." **GZ**

STICHTING ZORGDIER

Stichting ZorgDier is sinds 2003 kwartiermaker voor de professionele inzet van huisdieren (met name honden, katten) in de Nederlandse zorg. De stichting heeft 210 zorgdierteams opgeleid, verspreid over Nederland. Elk zorgdierteam bestaat uit een – door de stichting opgeleide – vrijwilliger en zijn huisdier. Een interne projectcoördinator van de instelling – die ook een opleiding krijgt – stuurt de teams aan. ZorgDier richt zich op verpleging en verzorging, GGZ/psychiatrie, ouderenzorg, beschermde woonvormen en speciaal onderwijs. ZorgDier-projecten worden gefinancierd door fondsen, sponsors en donateurs.

De kosten voor de instelling bedragen vijf euro per bezoek van een opgeleide vrijwilliger. Gemiddeld vinden er in een jaar negentig bezoeken (per vrijwilliger) per instelling plaats.

Meer weten? Zie zorgdier.nl